

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 203 4407, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-01-

Nr. Nr. (21.4-25E)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PAKARTOTINIS TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė pakartotinai ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 277 „Dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Teikiamas Nutarimo projektas pakoreguotas įvertinus gautas papildomas pastabas ir pasiūlymus, taip pat š. m. sausio 4 d. Tarpinstituciniame pasitarime pateiktus pasiūlymus. Papildomai gauti Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pasiūlymai įvertinti Nutarimo projekto derinimo pažymoje¹.

Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 9 straipsnio 3 dalimi Vyriausybei suteikti įgaliojimai nustatyti Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisykles (toliau – Taisyklės). Nutarimo projektu siūloma detalizuoti taisykles kuomet reguliuojamos energetikos įmonės gali pasinaudoti Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodyta išimtimi ir ne biržoje įsigyti didesnę nei 50 procentų reguliuojamajai veiklai reikalingą gamtinių dujų kiekį. Vertinant gamtinių dujų įsigijimo dvišaliu sandorio ekonominį naudingumą siūloma nustatyti, kad dvišalio sandorio kaina turėtų būti bent 5 proc. mažesnė lyginant su gamtinių dujų biržos kaina (analogiškas principas šiuo metu yra nustatytas biokuro įsigijimams²).

Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad esant itin neapibrėžtai situacijai Europos gamtinių dujų rinkoje, kuomet gamtinių dujų ateities sandorių kaina išauga daugiau nei 3 kartus lyginant su 3 metų rinkos kainos vidurkiu, reguliuojami energijos gamintojai galėtų įsigyti gamtines dujas neskelbiamų derybų būdu, su sąlyga, kad laimėjusio pasiūlymo kaina yra ne daugiau kaip 10 procentų didesnė už *Intercontinental Exchange (ICE)* interneto svetainės skiltyje *Dutch TTF Gas Futures*³ skelbiamą atitinkamo pristatymo laikotarpio vidutinę gamtinių dujų ateities sandorių kainą. Energetikos ministerijos vertinimu, toks ženklus gamtinių dujų ateities sandorių kainos augimas indikuoja, kad Europoje yra (ar gali būti)

¹ Gauti AB „Ignitis gamyba“ pasiūlymai bus įvertinti ateityje svarstant kitus galimus Taisyklių pakeitimus (šių pasiūlymų įvertinimui reikia atskirų konsultacijų su suinteresuotomis institucijomis ir rinkos dalyviais).

² Žr. Taisyklių 21.1.3 papunktį.

³ 3 TTF (angl. *Title Transfer Facility*) indeksas yra plačiausiai naudojamas gamtinių dujų kainų indeksas Europoje, nurodantis gamtinių dujų kainą didžiausioje ir likvidžiausioje virtualioje gamtinių dujų prekybos aikštelėje Europoje. Šis indeksas dažniausiai pasirenkamas gamtinių dujų sandorių kainoms nustatyti, tai yra patikimas kainų didmeninėje Europos dujų rinkoje indikatorius, šio indekso svyravimai atspindi situaciją ir prognozes Europos gamtinių dujų rinkoje.

susiduriama su gamtinių dujų pasiūlos trūkumu, galimais dominuojančio tiekėjo (Rusijos Federacijos) veiksmais trikdančiais įprastą gamtinių dujų tiekimą Europai, sukeliančius neapibrėžtumus dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo ir patikimumo užtikrinimo. Taisyklėse siūloma nustatyti, kad reguliuojami energijos gamintojai, siekdami ekonominės naudos ir norėdami pasinaudoti minėta Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi, gali diferencijuoti gamtinių dujų tiekimo šaltinius pagal gamtinių dujų kilmės šalis ir gamtinių dujų rinkoje neskelbiamų derybų būdu įsigyti išdujintas suskystintas gamtines dujas arba tarptautinėje suskystintų gamtinių dujų rinkoje įsigyti suskystintas gamtines dujas.

Nutarimo projektu siekiama reguliuojamiems energijos gamintojams sudaryti palankesnes sąlygas reaguoti į gamtinių dujų ateities sandorių kainų prognozes ir spręsti dėl gamtinių dujų įsigijimo dvišaliais sandoriais, gamtinių dujų rinkos išvestinių finansinių priemonių naudojimo. Pažymėtina, kad lankstesnis ir operatyvesnis apsirūpinimo gamtinėmis dujomis būdas tarptautinėje suskystintų gamtinių dujų rinkoje gali būti ekonomiškai naudingas taip pat ir dėl geopolitinės situacijos Europoje, jeigu Europos Sąjungoje būtų susiduriama su gamtinių dujų importo iš Rusijos Federacijos trikdžiais ar nepakankamumu ir šie veiksniai darytų didelę neigiamą įtaką gamtinių dujų kainai ar keltų neapibrėžtumus dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo bei Rusijos Federacijos gamtinių dujų tiekėjų sutartinių įsipareigojimų tinkamo įvykdymo.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. 8 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, Energetikos konkurencingumo grupės vyriausiasis specialistas Edvinas Varkala, tel. 8 602 47 397, el. p. edvinas.varkala@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Nutarimo projekto derinimo pažyma, 6 lapai.
4. Gauti suinteresuotųjų asmenų derinimo raštai, 9 lapai.
5. Nutarimo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

Edvinas Varkala, tel. + 370 602 47 397, el. p. edvinas.varkala@enmin.lt.